

„А скільки чупости й любови в ту чарівну морозну ніч”

Л. КРАВЧУК З'ЯСОВУЄ СТАНОВИЩЕ
ЩОДО РОЗЗБРОЄННЯ

Київ (УНІР). — Президент України Леонід Кравчук дав інтерв'ю кореспондентів Укрінформ у справі становища України щодо ядерного роззброєння.

Президент підкреслив, що Україна дотримується політики, яку визначив її парламент — неутралітету та безядерності у майбутньому. „Але у той же час, — зазначив Президент, — ми присікли вимогу вирішити цю проблему та реальні можливості її вирішення, щоб взяти на себе зобов'язання нищити ядерну зброю, маючи якнайповніше знання наслідків цього. Ми заявили про право України контролювати за використанням ядерної зброї на її території”.

На запитання про зміст його телефонічного розмови з новообраним президентом ЗСА Биллом Клінтоном, Л. Кравчук відповів: „З неї я виніс переконання, що підлягає діалог та співробітництво, основи яких були закладені разом з адміністрацією президента

Лев Пилепенко

Риплять сніжком

*Риплять сніжком Різдвяні Свята,
несуть мені про край згадки,
де рушниками вбрана хата,
де злиха серце колядки.*

*Скриплять вщості хатні двері.
На першу зірку жде кутя.
Даваючи справ до Свят-Вечері
святково нїжить почуття.*

*А скільки чупости й любови
в ту чарівну морозну ніч,
як місяць на снігу святковим
запалом мійноні світ!*

*Безсмертні Різдвяні звичай.
Не вміруть щедрики й колядки,
які з народом в ріднім краї
жили і житимуть віки.*

У СВІТІ

РАДИКАЛЬНІ МУСУЛМАНИ-ШІТИ погрожують Німеччині війною, якщо Мохаммедові Алі Гамаді, в'язні німецької тюрми, не буде надано належної медичної допомоги. Про це заявили у спеціальній завіз Праведні війни за волю. Мохаммеда Гамаді засуджено на довічне ув'язнення за захоплення у 1985 році пасажирського літака і вбивство американського воєнного моряка Роберта Стеттема. Невдаю Гамаді пробував перерізати собі жилу на руках, і тепер, „праведні війни” звинувачують тюремних лікарів у тому, що рани загодили до того, як старший брат Мохаммеда, Абдула Галі Гамаді, очолює службу безпеки терористичного мусулманського об'єднання Гезбала.

КОЛИШНИЙ КУБІНСЬКИЙ воєнний летун Орест Ляшенко Перез, який втік до ЗСА в березні минулого року, тепер змінив визволення з Куби своєю родиною. Невеликим літаком він перелетів з Флориди на Кубу, в домовленому місці, там на дорозі забрав дружину і дітей, і щасливо вернувся в Мамі.

ПРЕДСТАВНИК міністерства безпеки Росії Алексій Канадуков повідомив, що при спробі вийти з країни на московському летовищі Шереметьєво було затримано 64 спеціалістів у ділянці ракетобудування. Газета „Ізвестія”, посилаючись на слова міністра безпеки Віктора Баранікова, уточнила, що одна з груп ракетників у складі 34 осіб мала намір летіти в Північну Корею.

В ПОНЕДІЛОК, 21-ГО ГРУДНЯ, в португальському місті Фару сталася велика летунська катастрофа. Під час приземлення літака голландської компанії Мартіне в ньому трапився вибух і спалахнула пожежа. В літаку летіло 340 осіб. Про кількість убитих і раних повідомимо в наступних числах.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Ліги арабських країн Ісмаїл Абдел Магід повідомив, що підтримує плани створення ісламських збройних сил, які візьмуть участь у бойовій збройною конфлікті на боці слов'ян-мусулман. Зокрема Магід підкреслив: „Я сподіваюся, що Рада безпеки ООН вживе щодо Боснії такі ж заходи, які щодо Сомалі”.

НА ПІВДНІ ЕСТОНІЇ, починаючи від 20-го грудня, проходять тактичні маневри сил оборони республіки і прикордонних військ. Естонські воєни навчаються не тільки методів бойових дій, але і способів ведення партизанської війни. Цікаво, що маневри освою підставою мають цю уявну ситуацію: „В одній з сусідніх країн прийшла до влади проімперська наставлена реакційна політична група, яка заявила про свої загрозливі плани щодо Естонії. Уряд республіки прийняв рішення про захист своїх незалежності держави та демократії і проголошив у силах оборони готовістю число один”.

В ПОЛЬЩІ ВЖЕ ДВА ТИЖНІ триває страйк, в якому беруть участь понад 300,00 шахтарів і залізничників Сілезії. От-от зупиняться теплові електростанції і хімічні підприємства, які працюють на вугільному паливі. Від липця, 22-го грудня, йдуть переговори між страйкарями і урядом. Напередодні Різдва обидві сторони заявили, що йдеться не про протистояння, а про досягнення спільної мети.

МІНІСТЕР ДЕРЖАВНОЇ безпеки Китаю Цзе Чунван заявив, що закордонне шпигунство проти його країни продовжується ще в більших масштабах, ніж раніше. Чунван сказав, що чужинські розвідувальні служби тепер „розвивають свою діяльність під прикриттям легальних фірм”. Спостерігаючи відзначають, що міністер жодним конкретним фактом не підкріпив своїх зауважень.

У 1992 РОЦІ у різних країнах світу загинуло 82 журналістів. Про це повідомляється у звіті приватної дослідної організації Фріда гавз. 27 працівників засобів масової інформації загинули в республіках Югославії, 12 — в Туреччині, 10 вбито в Перу. 53 журналістів із загальної кількості стали жертвами помсти саме за їхню професійну діяльність.

В АМЕРИЦІ

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон у віторок, 22-го грудня, обрав Воррена Кристофера на посаду секретаря Державного департаменту, а члена Палати Репрезентативів за Висконсину Леса Еспіна іменував на секретаря Департаменту оборони. На думку аналітиків чини двома призначеннями новообраний Президент зразу вказує на те, що його Уряд продовжуватиме закордонну політику попередніх демократичних адміністрацій. Крім цих двох Б. Клінтон номінував 51-річного Джеймса Вулсі, колишнього заступника секретаря Департаменту морської флотилії та одного з експертів-учасників у делегації на переговорах, щодо роззброєння, директором Центральної розвідки агенції (СІ-Ай-Ей), Антоні Лейка своїм дорадником в справах крайової безпеки, а 55-літнього політичного наукача, американку чеського походження Мелелені Обрайт амбасадором ЗСА до Організації Об'єднаних Націй.

БІЛИЙ ДІД ПОДАВ до загального відома, що президент Джордж Буш полетить до Сомалі, щоб навестися Нового року провести разом з воєняками, яких він туди відправив для милосердно-добровічної служби. Речник Президента Марлін Фіццетер заявив, що плани Дж. Буша включають відвіз 30-го грудня, а приїзд на 31-ше. Новорічний вечір планують провести з американськими воєняками, а перший день Нового року на відвідинх допомоглих центрів і того ж дня поворотом додому. Білий Дід не виключає, що в поворотній дорозі президент Буш може ще кудись виступити. У новорічний поїзд Президентів товаришуватиме його дружина Барбара.

ДЕПАРТАМЕНТ ЮСТИЦІЇ ПІДІЗРИВАС, що політичний директор Білого Дому Джейн Малліне „могла скласти неправдиві зізнання” перед федеральними слідчими та могла бути тією особою, яка допомагала розшукувати за очорнючими матеріалами у папці паспортних документів Билла Клінтона під час виборчої президентської кампанії. Обвинувачення Дж. Малліне, близький співробітник Джеймса Бейкера, вперше вказує на можливість того, що Білий Дід був замінюваний у спробі знайти будь-які дискримінуючі матеріали про демократичного кандидата Билла Клінтона. Ці оскаржуючі натяки зробив Департамент юстиції у зв'язку з призначенням незалежного слідчого для перевірки можливого переступлення закону.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон у понеділок, 21-го грудня, призначив ще двох осіб на пости у своєму кабінеті. На секретаря Департаменту освіти він іменував 59-літнього колишнього губернатора Південної Кароліни Річарда Райла, а на секретаря Департаменту енергетики 55-літню Гайзел О'Рілі. Обидві кандидатури, на думку аналітиків, є не так експертами даної ділянки, як людьми діловими, які знають як перекладати в життя нахвалені плани. Наприклад Р. Райл є відомим промотором змін освітньої системи в ЗСА та за виробництва нових метод у цій ділянці.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ у Вашингтоні речник Державного департаменту Річард Бовчер заявив кореспондентам, що Уряд ЗСА звернувся до Ізраїля та Лівану, щоб розв'язати проблему 400 палестинських чоловіків, яких Ізраїль насильно виселив з окупованих ним територій та які знаходяться у пустині між обидвома країнами. Уряд Лівану заявив міжнародним допомоглих організаціям, що їхня країна не є в силі постачати їм харчування та одяг і тому ця справа набирає з дня на день великого розголосу та стає загрозою для життя цих палестинців.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Організації Об'єднаних Націй Бутрос Бутрос-Галі знову скритикував Уряд президента Джорджа Буша за те, що він вагається видати наказ на роззброєння всіх воюючих фракцій у Сомалі. У своєму звіті Раді безпеки ООН генеральний секретар заявив, що він також відкинув прохання ЗСА про перебравання позицій військами ООН, що їх виходило 10-ох днів забезпечили американські збройні сили. На його думку передчасне відтягнення об'єднаних військ від американським командуванням закінчиться трагічно та штовхне Сомалію знову в стан анархії та голоду.

ЗСА ВІВЧАЮТЬ НАСТАВЛЕННЯ
УКРАЇНИ ДО ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

Вашингтон. — Американська розвідка в останній час мала спеціальним предметом свого вивчення проблеми ядерної зброї, розміщеної в Україні ще перед розпадом Советського Союзу. Мова йде про 1,656 ядерних набой на міжконтинентальних балістичних ракетах, вилоних на Заході під кодовою назвою СС-24 і СС-19, а також на стратегічних бомбардувальниках. Висновки розвідки зводяться до того, що чим далі, тим більше Україна не хоче відмовлятися від ядерних набой. Про це написала в суботу, 19-го грудня, газета „Вашингтон Пост” на підставі „Нешенел інтелігенс естімеїт”.

Автори цього документу стверджують, що застосування ядерної зброї на змін в наставленні України до проблеми роззброєння на її території ядерної зброї. Як відомо, офіційні представники України, в тому числі Президент Леонід Кравчук, не раз висловлювалися в тому сенсі, що в майбутньому українська держава позбавиться ядерного арсеналу. Однак треба бути носім думки, щоб вимагати від України зробити це негайно і без врахування її власних національних інтересів. Ці інтереси, не значаючи на часті непорозуміння між виконавчою і законодавчою владою, все глибше розуміються в самій Україні. Цим діями український міністер закордонних справ Анатолій Зленко повідомив у Стокгольмі державного секретаря З'єднаних Штатів Лоренса Іглбергеря, що Верховна Рада республіки не зможе на своїй теперішній сесії ратифікувати ні старий договір про нерозповсюдження ядерної зброї, ні міноритарну угоду щодо зменшення ядерних арсеналів, підписану ще Міхалом Горбачовим.

Як заявив А. Зленко в інтерв'ю для „Вашингтон Посту”, український парламент ратифікує ці договори лише після того, як дістане задоволення в дотриманні декілька важливих умов, а саме: Україна повинна дістати міжнародні гарантії своєї безпеки, фонди на розмунування ядерних набой, компенсацію за забачений уран і плутоній з тих розмунтованих набой, а також домогтися підписання угоди з Росією про справедливий поділ такої компенсації. А. Іглбергер, який закликав українців ратифікувати вище названі договори не пізніше травня, на цей раз змушений був сказати: „Ми поважаме український парламентарний порядок”. Американські сенатори Сем Пліні і Річард Лугар, повернувшись недавно з України, запропонували, щоб Вашингтон і Москва разом гарантували „суверенітет і безпеку” української держави і щоб вона дістала значну частину з тих 800 міль. дол., що їх З'єднані Штати виділили на ліквідацію ядерного арсеналу колишнього Советського Союзу. Як уже інформовано, представники Адміністрації ЗСА заявили, що Київ дістане з цієї суми щонайменше 175 міль. дол.

Шкаючи у зв'язку з цим погляд висловив керівник ліберальної Асоціації контролю над озброєнням Джек Менделсон. На його думку, Росія має намір тиснути на Україну, змушуючи її до підписання договорів поза впливами умовами. Президент Борис Ельцин нібито стоїть на тому, що коли Україна відмовиться, вона мусить бути покарана міжнародною ізоляцією. Вспереч тому, що у Вашингтоні весь час пов'язували неспотворливість України з її бажанням мати якіясь вигоди, автори „Нешенел інтелігенс естімеїт” стверджують, що насправді йдеться зовсім про політичні інтереси України, а проте, що в суспільстві вирізняє інша орієнтація. Наприклад, більшість українських офіцерів уже невдовзі виступає за те, щоб Україна зберегла ядерний потенціал.

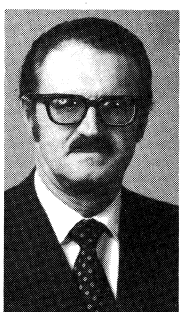
Хор „Думка” з Києва співав у церкві
св. Юра в Нью Йорку

Нью Йорк. — Тут у неділю, 20-го грудня, славетний хор „Думка” з Києва, під орудою Євгена Савчука, під сам кінець свого перебування в Америці співав цілу Богослужбу у церкві св. Юра в Нью Йорку. Неважаючи на погану дощову погоду церква була вщерть виповнена вірними, які були захоплені чудовим співом великого хору. Правив парох церкви о. ігумен Патрірій Пашак, ЧСВВ, дякував о. Лев.

Отже, Пашак, який подбав про виступ хору „Думка” в церкві св. Юра, якував хорові, назвавши його відвідини в церкві історично подією, бо такого урочистого дня тут ще не було. Підкреслював щастя, що можа було дожити до часу, коли з Києва приїде репрезентативний хор до Нью Йорку і співатиме у церкві. Найбільше враженіа зробив спів „Вірую” та „Отче наш”. Знову ж члени хору були захоплені церквою, в якій не-візантійка обрав гармонізує з італійською мо

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

З уваги на свято Різдва Христового у п'ятницю, 25-го грудня, це число „Свобода” друкується з датою суботи, 26-го грудня. У п'ятницю Головна Канцелярія УНСЮЗУ ІВ-во „Свобода” було закрите. Наступне число „Свобода” друкуватиметься в понеділок, 28-го грудня з датою 29-го грудня. — Ред.

Д-р Я. Пеленський

ропейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського у Філадельфії (СЕДІ), який, як відомо, займається видаванням джерел і творів з історії України ХХ століття. У СЕДІ, між іншим, публікується нове видання творчої спадщини В. Липинського, головного редактором якого є Я. Пеленський, та творів інших представників української державницької школи.

Останнім часом СЕДІ тісно співпрацює з науковими установами України. В рамках цієї співпраці, серед іншого, видано на початку 1992 року спільно з Інститутом Української Археології АН України історичний твір В. Липинського „Україна на переломі”. У червні 1992 року відбулася у Києві та Лівусу співпраця з науковими установами України міжнародна наукова конференція п. з. „Вісцелая Липинський, 1882—1931: Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна”. Матеріали конференції за редакцією Я. Пеленського готуються до друку в Києві.

Я. Пеленський — речник державницької школи в українській історіографії і політичній думці в діаспорі, співпрацює до відходження цієї школи в сучасній Україні. Крім того, Я. Пеленський є президентом Східноєв-

Д-р Я. Пеленський обраний
академіком АН України

Філадельфії. — Президент Академії Наук України В. Патор повідомив листом з 3-го грудня 1992 року проф. Ярослава Пеленського про обрання його на зборах Академії Наук України, які відбулися наприкінці листопада, іншим повним членом (академіком) Академії Наук України за наукові досягнення у ділянці суспільних наук.

Проф. Пеленський отримав перший докторат 1957 року з німецького Мюнхенського університету, захистив дисертацію на тему „Українська національна думка у світлі творчості М. Грушевського і В. Липинського”. Другий докторат він здобув у 1968 році у Колумбійському університеті за дисертацією п. з. „Московські імперські претензії до Казанського ханства: Дослідження виникнення імперської ідеології”. Дисертацію на Колумбійському університеті він написав на тему „Українська советська історіографія після Другої світової війни”.

Д-р Я. Пеленський є автором книжки „Росія і Казань: Завоювання та імперська ідеологія, 1448—1560-ті роки” (1974), головним редактором та співавтором п'яти книжок, серед них „Політичні та суспільні ідеї Вячеслава Липинського” (1987), автором понад 25 наукових праць на теми української політичної думки, боротьби за спадщину Київської Русі тощо у міжнародних наукових виданнях та понад 150 статей і рецензій в українських журналах і часописах.

Д-р Я. Пеленський є професором історії університету Аїова, дійсним членом УВАН і НТШ, головним редактором неперіодичного журналу „Віснво”, членом редколегії журналу „Контеинент” (Москва), „Ішгелюнді вхсходні” (Варшава), організатором численних міжнародних наукових конференцій та симпозиумів.

Воєнні злочинці

Минули часи, коли у міжнародних відносинах панував неписаний закон, що поки розпочати війну — треба було спершу поставити протвинковий ультиматум і після його відкинення — відкинути свого амбасадора, що його останнім ділом було передати ноту з виповіданням війни. Остання така процедура відбулася після того, як 28-го червня 1914 року сербський студент Принчип застрів у столиці Боснії Сараєво наступника престолу в Австро-Угорській монархії архикнязя Франца Фердинанда і його дружини. Сербія відкинула австрійський ультиматум, бо за нею стояв могутній протектор — царська Росія. Це був початок Першої світової війни, в якій ворогуючі сторони воювали військом проти війська, заощаджуючи цивільне населення. До воєнних полонених з Першої світової війни стосували гуманні постанови Женевської конвенції. Друга світова війна все це перекреслила. Вона розпочалася 1-го вересня 1939 року несподіваним налетом німецьких бомбардувальників на комунікаційні центри у Польщі і відкрити міста. Бомбардували міста не тільки німці, але й американці та англичани. Третій Рейх за волюндар Адольфа Гітлера застосував в усіх окупованих країнах режим терору з таборами смерті, з фазовими камерами. Після розгрому Німеччини переможці провели у Нюрнберзі у 1946 році міжнародний суд над воєнними злочинцями і засудили на смерть елиту німецької армії і поліційного апарату. Глумом над цією справедливою була участь між суддями представників Сталіна, одного з найбільших злочинців в історії світу.

У минулому тижні у Женевській станції Організації Об'єднаних Націй, у колишньому палаці Ліги Націй, діючий американський державний секретар, заступник Джеймса Бейкера, Лоренс Ілгбергер назвав поіменно шість осіб, між ними теперішнього президента Сербії, яких за твердженням Ілгбергера, треба судити, як воєнних злочинців. Вони спричинили знущання над тисячами цивільних осіб у Хорватії і Боснії, що їх заборотили були до окремих таборів, де їх тортурували і вбивали. Зокрема жертвою того масового садизму впади мусульмани у Боснії. І становичем американського дипломата погодився представник Великобританії, погодився й інші. Але це була пуста балакання, бо щоб когось судити, треба його мати, а всі ті сербські воєнні злочинці дали урядові на найвищих постах Сербії чи в її армії. Щоб їх заарештувати, треба б піти війською проти Сербії. Реснички Пентагону проголосили недавно, що для успішної війни проти Сербії на тамошньому гористому терені треба б найменше півмільйону армії з панцерними воями, ракетною зброєю і летунством та з великими людськими втратами альянті. Тому Захід пробуватиме далі закінчити довготривалу війну на території колишньої Югославії переговорами.

Це ганьба, що наприкінці ХХ сторіччя панує у південній частині Європи середньовічне "право п'єстука" (фавстрек). Трагедія у тому, що збройний наступ добре організованої і вивченої сербської армії бо зори засудження на політчину невдачу, бо неможливо силою примусити народи піддатися під чуже армію. Ми читали сугестію, що замирення могло б прийти на бозі азоті між Сербією і Хорватією, що Сербія визнає самостійність Хорватії і Словенії, а поділяється частиною території Боснії, де живе чимало сербів, а насправді — немає, "боснійського" народу. Так чи інакше — сербські воєнні злочинці ніколи кар не знадоблять. І не гризтиме їх совість, бо садисти совісті не мають.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними загдами-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів між рядками і писати розбірливо (декто розуміє що вимовляє як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де порпатись речення, які зайдє потреба). Дописи слід надіслати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати допис, правити помилки. Просимо дописувача подати п.і.б. імена і прізвища з своїх матеріалах, не скорочуючи. Іх у випадку англійських назв чи прізвищ слід подати іх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Сьогодні маємо 17-го грудня. Політичний штурм у нашого північного сусіда завершився обранням нового прем'єра — ним став кандидат технічних наук В. Чорномірдин. Раніше він займався нафто-газовою промисловістю, був навіть міністром цієї галузі, керував нею в уряді С. Гайдара. Цікава паралель: наш новий прем'єр також кандидат технічних наук. Отож не лише ми, хочемо того чи не хочемо, вимушені цьому в слід за Росією, а й Росія змушена йти за нами. Економічних теорій, котрі вчать виколоти із кризи, дуже багато — лише лавреат Нобелівської премії за економіку налічується близько півсотні. І кожна теорія чимось різниться від іншої — аж до повної протилежності.

С. Гайдар був теоретиком чистої воли, йому понад усьому вірив Єльцин. Але Гайдарові перестав вірити народ, бо практика не підтверджувала справедливості його теорії. Гайдар мислив лише фінансовими методами, лише цим поза увагою виробництва. Тут можна сказати, що в його діяльності здобув шість несподіваних війн немеркантильним. Оскільки ми перебували в рубльовій зоні, то С. Гайдар штовхав нас в цей шлях також Україну. І хоч ми завдяки Л. Кучмі швидко вижили із рубльової

Зал парламенту Росії була у перших двох тижнях грудня тереном важливої політичної розгрі: дування між репрезентантами віковичної російської авторитарії і пелюстками демократії. Річ тільки у тому, що противники не виступили під власними іменами. Єльцин заступав нарастачою демократичні сили, хоч назовні виглядало нас 6 він готовив білий шлях до диктатури, бо визнавав загрозливість такої конституційної статусу як президента. Нині ніхто не відіє, як, властиво, конституційну систему репрезентує нинішня полатана конституції Росії. Чи віддеркалює вона президентську, чи парламентарну систему? Хто відповідавляється за проведення реформ, президент чи парламент? Тому Єльцин домагався, щоб вирішити це основне конституційне питання референдумом уже у квітні 1993 року. Якщо Конгрес погодиться на референдум, Єльцин погодиться не настоювати на тому, кого затвердить конгрес прем'єром. За посередництвом голови Конституційного суду Зоркіна встановлено так компроміс: Єльцин переадресує формулу вибору прем'єра: Єльцин переадресує напередодні голосування конгресу більше кандидатів, яких висунуть групи; — поада на остаточне затвердження конгресом одного з трьох кандидатів, які у попередньому голосуванні відстануть найбільше голосів.

Любов Колесенка

„БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ...”

Спиливали дні за днями. Але мені було нецікаво, я чекала на дід. І не думала про ніяке лихо, а все добре, як це мене дід зустріне, що він скаже, що нового він привезе... Але wraz ze zobylismo... Хвилина — і в мой дитячий душі стало так порожно, так дивно і болічно... Ілжно... Бо передо мною зупинилася моя мама. Очі її були так страшенно білі і сумні, мене побити якісь буревієм. І я вступила, бо на обличчя матері дуже рідко можна було розпізнати її настрої, особливо, коли вона була сумна. Сьогодні ж було інакше...

Ще мовчання, а тоді її слова: — Дідо твій, доню, уже не живе... І я прогнорнула мене. Не знаю, чи хотіла потішити чи й захватила свій біл...

А я не могла зрозуміти... Як це так — дід не живе? ...Адже він був такий кремізний і дужий. Часто він приходив до нас з гір пішки, зовсім не втомившись, ще й зявк тоді був казати.

— І не думайте, що я їхав поїздом — він винаймав коні, а вона не в Божих руках. Та й її здоров'є і кінів не втомлюю, щоб їхати возом...

І раптом, в отій хвилині, перелякала мене ота раптовість перемін, від нас зовсім незалежних, жорстоких наглого удару. Вперше прийшла самотність, що біла нас, заховавшись, чигає лихо, яке є підаточись мене нагло простягнути до нас своєю жорсткою рукою...

І в мене прорвалися, проїняти болем, слова: — Що сталося, мамо, чому він?... Чому саме він?..

Колі... — Вертався він, дитино, з похороны. Як звичайно, відмовився, щоб його буд-хто пові доводу, та й пішов навпростець лісом. Подорожі застали його якісь

Микола Руденко

Київ

ІЗ ГРУДНЕВОГО ЩОДЕННИКА

III

мисловості й могли формуватися адміністративні таланти державних масштабів, бо партотаркти в усіх інших галузях вважали себе компетентними, а промисловість вимагала точних знань.

Та ось питання: чи ці адміністратори від промисловості розуміють, що ринковий буди неможливий поти, доки земля не стане повною, безкомпромісною власністю селян? Для такого розуміння не обов'язково попузувати економіку з космічними законами, як це робили ми з Сахаровим та П. Григоренком — потрібен простор здоровий глузд. До речі, одна з моїх економічних праць, що надрукована в дисерті (Шлях до хаосу?) давно побачила світ в журналі „Україна“, але нею зовсім не зацікавився ті, кого це стосується. А в листопаді цього року журналі „Вісник“ почав друкувати „Економічні моноліти“ під назвою „Катастрофічна помилка Маркса“. Боюсь, що й ця праця пройде повз увагу керівників держави. Маркса, бач, зрелися, а чому його належало зрестися — це вже чомусь не актуально. А я ж до цього закля-

Микола Бараболак

МОЖЛИВА В РОСІЇ ДЕМОКРАТІЯ?

зі силою кажу. Малою кількістю голосів що протегативу залишили Єльцинові. Конгрес не настоював зразу на тому, щоб усунути Гайдара як діючого прем'єра до наступної сесії конгресу у квітні.

Єльцин, однак, розраховував на певність його конституційного статусу як президента. Нині ніхто не відіє, як, властиво, конституційну систему репрезентує нинішня полатана конституції Росії. Чи віддеркалює вона президентську, чи парламентарну систему? Хто відповідавляється за проведення реформ, президент чи парламент? Тому Єльцин домагався, щоб вирішити це основне конституційне питання референдумом уже у квітні 1993 року. Якщо Конгрес погодиться на референдум, Єльцин погодиться не настоювати на тому, кого затвердить конгрес прем'єром. За посередництвом голови Конституційного суду Зоркіна встановлено так компроміс: Єльцин переадресує формулу вибору прем'єра: Єльцин переадресує напередодні голосування конгресу більше кандидатів, яких висунуть групи; — поада на остаточне затвердження конгресом одного з трьох кандидатів, які у попередньому голосуванні відстануть найбільше голосів.

досів. Шеф Ради безпеки Скоков дістав 637, міністер енергетики Черномірдин 621, а Гайдар тільки 400. Єльцин іменував Черномірдина на прем'єра. Так закінчився послоник Єльцина у боротьбі за демократію.

Єльцин програє дур? Програв у тому сенсі, що він уже не той Єльцин, що жерів енергією полум'яного лідера за демократію. Виглядав роздратованим, утомленим. Про його дальшу долю вирішити, мабуть, той референдум, який він запровадить у який урешті встановити, чи залишити реформу системи у його руках, чи привернути владу партійної авторитарної мафії. Чого в нас умовах нинішньої Росії, без сумніву, правилий і щирий демократ. Але чи досліла Росія до демократії? Ось це основне питання. Багато залежить від того, як успішно діл квітня 1993 року мати уряд від його провалом. Коли б йому з Черномірдином не надто повелось, а відмічав винуваті лідери з більшою харизмою як дотепершній Халізбутов, Рускої і інші, то Єльцин мав провалитися, а з ним і проблеми демократії в Росії. Треба надіятися, що Єльцин не охляне після осягання всієї жаги пораз-

опришки і топиряки побили. Такий він був сильний, що жінка хвилина, це показував на пальцях, що їх було п'ятьох... — Як ж недобрі люди, мамо... * * *

І від того часу альтанка стала ще більш необхідна для мене. Коли літи могла — я бігла до неї... Завалося, що там це був мій дід. А може й... не здавалося.

Пройшов рік. Примчалось на саночках Різдво. На землі зіпала сніговіла за сніговілою, але в цей день, коли мав прийти Св'ятий-Вечір, сніг забарився, лиш сивіли хмари і налягали на небо. Мама накривала стіл до св'ятого-вечері, а сестра підбігала за нею, термосила її за хвартушок і просила на руки. А відколі не стало діда — бабуня перебувала з нами. Ми з батьком кінчали оздоблювати ялинку. Завважували, що ще залишилися одна гірлянда, я поспитала: — А чому ще і нею не прибрати ялинку?

А батько літи усміхнувся: — Побачиш...

І в той час до нас підійшла бабуня. Її очі розбилися таким світлом — ніби її усю переклопило очкування чогось незвичайного і прекрасного. Але вона лише сказала: — Швидко вибирайтесь. На хвилину нідема надір. А ти, діло — це до мами, обгорні нас дитино у щось тепле. (Це про мою сестру). Бо на дворі мороз-злока. І вже ходім, щоб захопити це трохи дня...

Довго ми не збиралися. Вийшли. Хтось проміяв стежку, не треба було западатися у кучугуру снігу. Надібно і біла ялинку — була прометена широка стежка... „Це певно батько“ — майнула думкою.

Надворі було тихо-тихо. Але ота тиша не була суворю, тільки вричиста. Поза хатою промчали баски коні, в снігу і морозі проскрипли сани і загомілилі дівчачки кришталіни, тонким відгомном...

Бабуня гілянула на небо, на хмари, і сказала:

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різдвяні побажання

Свого часу ми в нашій рубриці „Про це і те“ писали як замирав повоної значай посилати побажання з приводу Великого Св'ята, а всі суцільні сьогодні скеровані на написання різдвяних карточок, коли це у звичай народів, які святкують ці найбільші християнські свята.

А ми, українці, хоча Великдень від дохристиянських часів був нашим найбільшим рідним святом, якого на зразок Заходу щораз менше посилаємо в цей радісний весняний час побажання нашим близьким і знайомим, а разом із усіми зосереджуємося на Різді та Новому Році.

Але, однак, і тут з кожним роком ми обмежуємо собі свій гарний звичай у різні можливі способи або просто життя його нам обмежує. І це показується не тільки серед українців. Саме читали ми статтю у щоденнику „Ню Йорк Таймс“ на тему написання карточок у різдвяний час, з якої відомо, що помітно збільшується число таких американців, які уважають ці побажання — бачилисьми, як неперібно витратою часу і гроши, зокрема тепер, коли кожного року збільшується ціна різдвяних карточок і ціна поштової марок. Отож, усі починають настановлятися, що воно варте так багато зусиль, тим більше, що в більшості такі карточки вже приходять з готовим написом і цей хто їх вислав, мусить лише підписатися.

Зовсім і інакше як при тому пишеться довшо або коротшого листа, зокрема до давніх знайомих чи членів родини і коли з таких побажань доводиться також про життя даної людини чи про долю його найближчих.

Наші українські різдвяні карточки також тепер усі появляються з готовими побажаннями. Вони дуже стандартні, а автори їхні навіть не багато думають, укладаючи текст. Завжди стоїть у тексті слово „бажасмо“, на те, що існує така велика кількість так дуже потрібну радість?

Тому, молодіші мої читачі, подумайте про те, коли з постієм кладете лист підносні готові, відрукувані різдвяні побажання. Може одне, тепле змістом речення принесе когось ще раз так дуже потрібну радість?

О-КА

— Мабуть, що знову буде сніг, то й першої зірки нам сьогодні не бачити...

А батько нас поправляв до найвищої ялинки. Струсив з гілок сніг і, начебто у стій пі, поклав дідовий вертеп. З коробики виняв сріблиту гірлянду, що її а намагався привісити на ялинці вломи, і почевши на гілці, нині засохачив її сивим Христовим Різдва. За батькову рукою майнув янгол на сам вершечку ялинки. Не забув батько про ліхтарик і свічки — їх було стільки, скільки нас, а в це одна — це певно дідовий... Лицько навлову ще одного нинішнього на св'яточному столі... І в цю ж хвилину я нагадав собі підлово слова: „Може вийти так, що не приду на другий рік до вас на Різдво. Тоді виберіть нахмару — посеред ялинки і прикріп'їть її...“

Бабуня поволи засвічувала свічки, начебто над кожним роздумувала. Вони змерехтіли, розблисли, розгорілись, начебто кожна своєю життєм...

Раптом з-під батькових рук спалахнули сотнями зірок, полетіли бенгальські вогні, немов світлячки каскадами, розвітлюючись всі ялинку вкотре... І на шпиль янгол, зодягнений у золоту зоряну парчу, підвів крила у небо...

Бабуня покляла май руку на плече... — Ти знаєш, мені здається, що ти з нами Степан, твій тато...

Похнули гілки ялинок, гірлянда тремтіла сріблом, скожувалися світла свічки, ніби час від часу примружували повіки. А янгол на шпиль ялинки вже не підвісив крапа віроу, він розпростер іх понад нами у ніжності неговітності.

Бабуня взяла мене за руку: — Ще хвилину бі залишиться. Добре? Мовчки я схитнула головою.

Мама, загорнувши в свої намоє мою сестру, пішла в хату. На відході батько ще пригадав: — Не забуйте погасити свічки.

(Закінчення на стор. 3)

Метрополія Нью Йорку вчорішнього відзначила 50-ліття УПА

Нью Йорк (О. Кузьмачук). — Заходами Крайового Громадського Комітету святкування 50-річчя УПА, під проводом д-ра Богдана Бурчаківського в неділю, 22-го листопада, відбувся у великій залі Фешен Інституту святковий концерт і відзначення 50-річчя УПА. Святковість цієї імпрези підкреслила присутність вдови по генерал-хорунжому Романові Шухевичу-Чупринці, Наталі та дочки Марії, які були запрошені Комітетом прийти на цей час до Нью Йорку.

Присутніми на святкуванні були також численні колишні члени Української Повстанської Армії, для яких це відзначення мало особливе значення.

Вони, як і численні зібрання публіка, всталим з місць та оплесками привітали достойних гостей зі Львова, а молоді з Пласту і СУМА вручили їм квіти, коли вони увійшли на залу.

Свято розпочалося відспіванням американського гімну, який виконала солістка хору „Думка“ в Нью Йорку Наталя Гончаренко, а відкрив його голова Комітету д-р Бурчаківський, який підкреслює у своєму слові, що американські українці з'єднали зійшлися, щоб схилити голови перед пам'яттю славних воїнів УПА, але також щоб виявити пошану символічно усім дружинам і родинам членів УПА, які довгими роками терпіли за своїх найближчих. Цю шану він зложив на руки дружин і дочок ідеологічного та військового провідників УПА.

Відтак на сцену виступили прапороносці від Об'єднання колишніх воїнів УПА і Товариства УПА, комбатантів і молодеческих організацій ПЛАН і СУМА, і відчитали постанову про відзначення 50-річчя постанови УПА.

Зворушена привітаннями і оплесками вдова по ген. хорунжому Шухевичу-Чупринці короткими словами подякувала присутнім за пам'ять до тих „знайомих і незнайомих“ героїв, які загинули, а також за тих, що ще живуть серед нас, та про їхні родини яких завжди помагають та помагають. Вона закликала також тепер до наполегливої праці

Колонні воїни УПА після роздання пропам'ятних відзнак. Посередній сидить Н. Шухевич.

для України в єдності, згоді та любові.

В тому самому тоні говорила дочка Марія Шухевич-Трильовська, закликаючи до єдності передусім поміж Галичиною а Східною Україною, де не можна творити прірви. Вона вихована саме у східних областях України, а щойно відтак перебувала у Львові дуже добре розуміє ідеї, які посприяють і розділяють українців та, як вважає, розуміє це добре її покійний батько — український герой, який стремів до демократизації та політичного плюралізму як реального підходу до визволення України.

Із закликом до українців діаспори єднатися і допомагати своїм дідові та вихованими кадрами національно-свободних українців закликала Марія своє вдумливе та високопозитивне слово.

У дальшій програмі свята були дії доповіді відомих політичних діячів, а це д-р Мірослава Прохора про політичний аспект боротьби УПА, і поручника Лева Футала — про військовий. Перший промовив відразу заявив, що важко йому говорити після зрушливих слів найближчих осіб до ген. хорунжого Р. Шухевича, підкреслює небуденний політичний талант ідеологічного та військового провідника УПА, і що напрям боротьби з ворогом тим способом рішала політика думка українських націоналістів. Він вважає, що без УПА в Україні була б політична порожнеча, і хоч ніколи не було спершу їй творити військової формации, але до боротьби змусли обставини, бо ж „немає нічого гіршого як безборонний нарід“.

Поручник Л. Футала показав історичну закономірність постанови УПА. Вона стала збройною силою, коли в народі, під впливом

ПОМЕР Ю. КУЛИК

Кліфтон, Н. Дж. — Тут у середу ввечері, 23-го грудня, помер Юрій Кулик (псевдо „Коник“), колишній воїн УПА. Похорони відбулися в понеділок вранці, 28-го грудня, з української католицької церкви св. Миколая на українській православній цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Банди Брук, Н. Дж.

ЗИСТАВКА В. НЕСТЕРЕНКА

Нью Йорк. — Тут продовжується виставка художника Василя Нестеренка, яку влаштувала американське об'єднання „Амбасадорські галерії“, 137 Спрінг вул. Виставка відкрита до 28-го грудня в такі години: від понеділка до п'ятниці — від 11—6-00 год., в суботу — від 10—6-00, в неділю — від 12—6-00 години (вечора). Телефон для довідок (212) 431-9431.

Фондація українського вільного університету ЗАСПІВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІННЮ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N.Y. 10276

Управа 5-го Відділу ООЛ в Ірвінгтоні, Н. Дж.

має шану запросити вас з родиною та приятелями на

ТРАДИЦІЙНИЙ СВЯТ-ВЕЧІР

який відбувається в суботу, 9-го січня 1993 р. о год. 6-й веч. в Українському Народному Домі

при 140 Prospect Avenue, Irvington, New Jersey

Після вечері о год. 9-й розпочнеться

ЗАБАВА

при звуках оркестри „ЖУРАВІВ“ в проміжку вечора — виграш та інші atrakції В часі забави смачний буфет з зимними і гарячими напівками та солодощами.

Вступ на вечорі і забаву 20.00 дол. від особи.

Вступ тільки на забаву 10.00 дол. від особи.

Прощу погосподити на телефоні: (1 908) 687-7363, 1 (201) 761-0468

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДОМ

Із грудневого...

(Закінчення зі стор. 2)

членів Руху не погодилася з такою метапрофозою йпокинула його. Це не засмутило керівництво нової партії — Чорновіл давно вже виношує мрію зробити Рух партією народної опозиції, де членство доволі умовне (сьогодні член, завтра виштов, потім повернувся знову) — на відміну, скажімо, від УРП, яка заснована на високій дисципліні.

Добре це чи погано, що Рух перетворюється на політичну партію? У мене поки що немає відповіді на це питання — покаже час. Я знову тверджу лише одне: конструктивна опозиція потрібна. Неконструктивна — значить не шкідлива для українського народу і його продовжуватиме вистражданої держави, а корисна їй. Опозиція-друг, а не ворог. Хочеться вірити, що Рух стане саме такою опозицією.

Нині Рух завершує масову акцію, яка триває кілька місяців. Йдеться про збір підписів за проведення референдуму з приводу припинення повноважень Верховної Ради й нових її виборів. 21-го грудня завершується термін збирання підписів, зібрано їх лише 1 міль. 800,000. Для проведення референдуму їх належало зібрати не менше 3 млн. Отже якщо, що референдум не буде й Верховна Рада разом з новим урядом отримали змогу працювати без шомісячного шарпання 2.5 року. Я вже висловлювався в попередніх статтях про те, що часті зміни уряду й парламенту в перехідний період, доки економіка не стала самодостатньою, не просто шкідливі, а згубні. Коли в Італії часто міняється уряд, то економіка від цього не страждає, бо вона живе й розвивається незалежно від уряду. Ми поки що такого становища не досягли — отже мусимо бути розважливі.

Слід сказати, що на з'їзді Демократичної партії задекларовано злиття з УРП. Коли це станеться, то Рух як партія матиме сильного конкурента. Шодо мене, то я в укрупненні партій бачу основу для створення зрілого громадянського суспільства.

Я і сподівався, протигом 18-го грудня прокуратура виступить зі звинуваченнями проти міністра нового уряду на сесії Верховної Ради України про їхню не тривалість, але доволі активну діяльність. І Верховна Рада, і Президент на пірвоку останньою делегували свої повноваження кабінетові міністрів на чолі з Л. Кучмою. Це зроблено заради оперативності й розскавання дій по припиненню економічної кризи. Кабінет міністрів дістав право видавати декрети, котрі збільшують сили законів, якщо впродовж 10-ти днів парламент їх не опрестує. Пов

новаження надзвичайні, але звіт кабінету міністрів показав, що це було розумне рішення.

Розпочав виступи перший віцемер академік Ігор Юхновський. Мені ще не випало чути на сесії такої містивної грамотної й діловитой промови. Можна сказати, що в особі Юхновського Україна має вченого, політичного діяча й талановитого господарника водночас. Спіраючись на наукові дослідження, Юхновський показав, чим саме багата й на які природні ресурси убога наша Україна. В її надрах безліч надзвичайно вартісних копалин, котрі шнуються на світовому ринку, треба лише налагодити їхнє видобування. Це згодом зголом компенсувати майже повну відсутність нафти. На жаль, нафта в Україні дуже мало — ні сьогодні, ні в майбутньому ми не зможемо задовольняти більше, ніж на 5 від. своїх потреб у транспортному паливному. І хоч це доволі сумно, Юхновський розвіяв легенди про багаті джерела нафти в Україні. Зате виявилися перебільшеними уявлення, що в нас вичерпані поклади. На вугіллі України є найбільшотиме країною в Європі. Багата також на уран. Є й значна енергетика, має базуватися на електроенергії, а близько 50 мільйонів тонн нафти доведеться купувати. Це належить планувати відразу, знаходячи еквівалентні ресурси.

Пірко було слухати промову міністра енергетики Гофе, який поклав перед собою 300 сторінок стисло опису зусиль, яких в галузі забезпечення України енергоносими. Велими численні злочини не без опції з боку уряду Фокіна, безжарко розрадали мільйони тонн (і) нафти, мазуту, бензину. Бети нафта, яка в нас є, не вичерпується за межі України, а вичерпує потрапляла в гаманці злодіїв, яких можна назвати справжніми мафією. Міністер назвав такі цифри: за минулий рік продано за кордоні України на 7 мільярдів доларів ЗСА заведених і добутих газів нашого народу, а держава отримала тільки понад 100 мільйонів доларів. Куди поділася решта валюті — невідомо. Слід гадати, що її переважна більшість зберігається в закордонних банках. Гофе кілька разів згадав про те, що прокуратура не приймає від його комісії матеріяли про масове розкрадання народного добра.

Мабуть, саме бездіяльність прокуратури та слідчих органів МБС вимусила Службу Національної Безпеки (звісно, за розпорядженням уряду Л. Кучми) зайнятися розслідуванням тисяч злочинів проти українського народу. Слідчий ізолятор СМБ (той самий, де колись „гостювали“ дисидентів) вже не вмить заарештованих злочинців. Це

„Бог предвечний“... (Закінчення зі стор. 2)

Тиша така — і мні нби на розмові з дідом. Враз нби чиясь рука розгорнула хмари і показався поясок сафіру, а в ньому розгорілася зоря, посланця з відвілля благословенне світло на весь мир на землі...

Зачепає долонню до нас вчорішній спів юних колідників: „Бог Предвечний народився“... І бабуня долоня це сильніше обгорнула мою руку.

Хвилин кілька і зорі вже не було. Сутеніло. Піднімалися морозний вітер. Небо наново закутувалось у темні, буревійні хмари.

Ми погасили свічки, а там поволі пішли додому. Над нами одяг для одного злітати сніжники, вітаючи Свят-Вечір.

Ще й досьогодні хвилює, ворущить тугою отой спогад: мороз, сніг, зоря у сафірі, юна і вчорішня колідка, свічки на ялиці, розмова з дідом — і „Свят-Вечір у саду“ — як цього він забавжав.

„Христос народжється, мій діду“!

новачень надзвичайні, але звіт кабінету міністрів показав, що це було розумне рішення.

Розпочав виступи перший віцемер академік Ігор Юхновський. Мені ще не випало чути на сесії такої містивної грамотної й діловитой промови. Можна сказати, що в особі Юхновського Україна має вченого, політичного діяча й талановитого господарника водночас. Спіраючись на наукові дослідження, Юхновський показав, чим саме багата й на які природні ресурси убога наша Україна. В її надрах безліч надзвичайно вартісних копалин, котрі шнуються на світовому ринку, треба лише налагодити їхнє видобування. Це згодом зголом компенсувати майже повну відсутність нафти. На жаль, нафта в Україні дуже мало — ні сьогодні, ні в майбутньому ми не зможемо задовольняти більше, ніж на 5 від. своїх потреб у транспортному паливному. І хоч це доволі сумно, Юхновський розвіяв легенди про багаті джерела нафти в Україні. Зате виявилися перебільшеними уявлення, що в нас вичерпані поклади. На вугіллі України є найбільшотиме країною в Європі. Багата також на уран. Є й значна енергетика, має базуватися на електроенергії, а близько 50 мільйонів тонн нафти доведеться купувати. Це належить планувати відразу, знаходячи еквівалентні ресурси.

Пірко було слухати промову міністра енергетики Гофе, який поклав перед собою 300 сторінок стисло опису зусиль, яких в галузі забезпечення України енергоносими. Велими численні злочини не без опції з боку уряду Фокіна, безжарко розрадали мільйони тонн (і) нафти, мазуту, бензину. Бети нафта, яка в нас є, не вичерпується за межі України, а вичерпує потрапляла в гаманці злодіїв, яких можна назвати справжніми мафією. Міністер назвав такі цифри: за минулий рік продано за кордоні України на 7 мільярдів доларів ЗСА заведених і добутих газів нашого народу, а держава отримала тільки понад 100 мільйонів доларів. Куди поділася решта валюті — невідомо. Слід гадати, що її переважна більшість зберігається в закордонних банках. Гофе кілька разів згадав про те, що прокуратура не приймає від його комісії матеріяли про масове розкрадання народного добра.

Мабуть, саме бездіяльність прокуратури та слідчих органів МБС вимусила Службу Національної Безпеки (звісно, за розпорядженням уряду Л. Кучми) зайнятися розслідуванням тисяч злочинів проти українського народу. Слідчий ізолятор СМБ (той самий, де колись „гостювали“ дисидентів) вже не вмить заарештованих злочинців. Це

„Бог предвечний“... (Закінчення зі стор. 2)

Тиша така — і мні нби на розмові з дідом. Враз нби чиясь рука розгорнула хмари і показався поясок сафіру, а в ньому розгорілася зоря, посланця з відвілля благословенне світло на весь мир на землі...

Зачепає долонню до нас вчорішній спів юних колідників: „Бог Предвечний народився“... І бабуня долоня це сильніше обгорнула мою руку.

Хвилин кілька і зорі вже не було. Сутеніло. Піднімалися морозний вітер. Небо наново закутувалось у темні, буревійні хмари.

Ми погасили свічки, а там поволі пішли додому. Над нами одяг для одного злітати сніжники, вітаючи Свят-Вечір.

Ще й досьогодні хвилює, ворущить тугою отой спогад: мороз, сніг, зоря у сафірі, юна і вчорішня колідка, свічки на ялиці, розмова з дідом — і „Свят-Вечір у саду“ — як цього він забавжав.

„Христос народжється, мій діду“!

У ВІВТОРОК, 22-го грудня, офіційна комісія економістів заявила, що дев'ята післявоєнна ресесія країни закінчилася у березні 1991 року. Це було тільки одні місяці переліт, як вони усвідомили, що економічний занепад розпочався. Комісія працювала 22 місяці, щоб на базі урядових і приватних даних дійти до цього заключення. Ця комісія Крайового бюро економічних дослідів ствердила, що домашня продукція від липня до вересня ц. р. зросла на 3.4 відсотка, а це означає, що в нас на тому самому рівні, що була перед ресесією.

вищі посадові особи, офіцери МБС, СНБУ, прикордонних військ тощо. Немає також директорів підприємств, членів колегій міністрів. Як повідомив генерал С. Марчук, слідчим СНБУ сьогодні розслідується 2500 мафіозних ісправ. Треба гадати, що й це не кінець: нитки шитуться високо, мафія напала на Україну, мов африканська сарана. Фокіну вдалося засліпити навіть Л. Кравчука — і це Президентів не робить чести.

Не лише минулий рік завдав величезних втрат — мафія підірвала економічні можливості 1993 року. Щоб це зрозуміти, досить назвати таку цифру: в Україні через відсутність пального, яке заповідливо розкрадалося, не зорано й не засіяно 1 мільйон гектарів під озимий клин. Не важко уявити, що буде з нами, якщо вдарить посуха.

На тлі цих економічних жахів не останнє місце посідає податкова система, запроваджена старим урядом. Мабути, не вийде. Думаю, що, в цій програмі буде чимало раднішого. Хоч звичайно, помилиться той, хто розраховує на негайне чудо — якщо його й можна чекати, то лише через роки і роки. Та це не повинно нас розчарувати — адже Україна як держава народилася для вічного життя.

СРПВЛЕННЯ ПОМІЛКИ У „Свободі“ ч. 236 з 12-го грудня 1992 р. в некролозі бл. п. АННІ ПОМЯТИШИН

Задано не правильно місце родин, має бути: Покійна залишилася горем прибито: дочки —

Любої Кескі з мужем Володарем Леою Кеїді з мужем д-ром ПІ внуки — Зорину, Зенона, Івана і Марка

Ділюсь сумною вісткою з родинами та знайомими, що 13-го грудня 1992 року на 95-му році життя відійшов у вічність

СВ. П.

ІВАН МЕЛЬНИК

Залишив у глибокому смутку: невістку — РАЙСУ, внуки і правнуки сестру — УЛІАНУ та доньку ЛІДУ на Україні

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 17-го грудня 1992 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного у С. Банди Брук, Н. Дж.

ВІЧНА РОМУ ПАМ'ЯТІ!

Ділюсь сумною вісткою з родиною, приятелями й знайомими, що в неділю, 20-го грудня 1992 р. відійшов у вічність на 76-му році життя в Клівсайд Парк, Н. Дж.

бл. п.

АННА МАКСИМ'ЯК ПАЛЮПІЧ

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 23-го грудня 1992 р. о год. 9-45 рано в церкві Єрллану А.С. Church, 247 Knox Avenue, Клівсайд, Н. Дж., а похорони обрядом блн закнчення на Madonna Cemetery and Mausoleum, 2070 Hoetley's Lane, Fort Lee, N.J.

Горем прибито: сестрінок — ВІЧЕСЛАВ ЦЕТЕНКО ВІЧНА Й ПАМ'ЯТІ!

Ділюсь сумною вісткою з родиною, приятелями й знайомими, що в неділю, 20-го грудня 1992 р. відійшов у вічність на 76-му році життя в Клівсайд Парк, Н. Дж.

бл. п.

ІГОР ЗАМЯТИЙ

співак і соліст українських хорів: катедрального хору св. км. Володимира, Капелі Бандуричів та Л. Шевченка і Нью-Йоркського хору „Думка“.

в сорокові дні упокоєння його в неділю, 27-го грудня 1992 р. буде відправлена

ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА за спокій спочинлого ІГОРА в катедрі св. Володимира в Нью Йорку о год. 10-й ранку

Осиротилими родині спочинлого висловлюємо глибоке співчуття.

НАСТОЯТЕЛІ КАТЕДРИ ГОЛОВА ПАРАФІАЛЬНОЇ УПРАВИ

Europe Int'l Trade Enterprise, Inc.

1045 N. Western Avenue, Chicago, Ill. 60622
Tel.: (312) 489-9225 & (312) 489-3977

Посилаючи до нас через **UPS** ви економите свій час та прискорюєте відправку пакоч до УКРАЇНИ. Ціна \$1.44 за фунт з дорученням до рук відбортю. Телефон для довідок (long distance)

1 800 484-7882 - LVIV

Купон на знижку ціни для наступних пачок вислаємо разом з паківтанням.

УКРАЇНСКА ФІРМА КОБЗА

- Перевезення комерційних і приватних вантажів між Україною і Канадою
- Друкування книжок у власній друкарні в Києві
- Пересилка на Україну пачок, грошей, асорт. т. д.
- Посилайте вислати пакчи, щоб родина одержала їх на Різдво!
- Представники КОБЗИ є в усіх центрах поселення українців у ЗСА й Канаді

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario, Canada
Tel.: (416) 253-9314

КНИГА ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ ПОЗА БАТЬКІВЩИНОЮ

Гол. ред. Петро Мегик і Колегія

Об'єднання мистців українців в Америці, видавців, «Нотатки з мистецтва», Філадельфія, 1981, з друкарні Сірітського Дому, стор. 512. Тверда обкладинка, ціна \$50.00 дол.

В книзі подані короткі і біо-чорні репродукції праць мистців в диспорт з коротким поданням їх біографічних даних, якщо такі були до розпоряджності редакції.

Можна набувати в книгарні Свободи. Мешканці стеїту Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% продавного податку.

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ“!

Звертаємося до вас з великим проханням допомогти нам компюлізувати Альманах УН-Союзу. Це найстаріший український альманах, що виходив і виходить в Америці.

Нам бракують такі роки: 1897, 1901, 1902, 1903, 1904, 1906, 1921, 1924, 1925.

Якщо хтось з читачів має би такі числа, просямо ласкаво надіслати нам, а ми готові за них заплатити бажану ціну, або дозволити нам зробити копії з них.

Редакція „СВОБОДИ“

Організуємо індивідуально чи з сім'єю подорожі по Україні разом з відвіданням Ваших рідних місць.

Додаткові послуги, комп'ютерний набір, графічний дизайн, електронні папки, видання-розповсюдження, комп'ютерні системи

Спеціалізований агент Автозаводів ІААЗ-Таврія

Веселих Свят на Щастливого Нового Року!

ПОДАРУНКИ Рідним в Україні

Автомобілі: Таврія Люкс \$3495-Запорожець \$1993-Телевізори: Славутинч \$275-Електрон \$295-Холодильники: Дніпро \$195-Донбас \$295-Пральні машини: Либідь \$295-Вятка \$295-Мікрохвильові печі \$295-

Поліграфічне бюро Computerized Box 262, Pte Box, NJ 07068 Tel. (201) 808-1970 Toronto (416) 604-3109 Київ (044) 225-3067

EUROPE - OKSANA CHICAGO

Компанія "Oksana" з Чикаго повідомляє своїх клієнтів, що у зв'язку з розширенням бізнесу та входом до міжнародної Американсько - Української корпорації "EUROPE INT'L TRADE ENTERPRISE" ця оголошення будуть тіти в імені компанії "Europe Enterprise".

Корпорація "Europe Enterprise" пропонує послуги. Вислає пачок з різними товарами з дорученням до рук (Україна, Білорусь, Прибалтика, Росія).

Ціна \$ 1.44 за фунт. Приймаємо пачки через UPS. Готові харчові пакушки експресом.

Додатки до вищезгаданих країн, Авта та інше. Перекладає з східноєвропейських мов на англійську та навпаки.

Візи, запрошення, квитки, консультації у справах еміграції.

НАЙКРАЩА ПОСЛУГА, НАЙВИЩІША ДОСТАВА. 1045 N. Western Ave. Chicago, ILL 60622 Tel. (312) 489 - 9225 Fax. (312) 489 - 4203

Українська Кредитова Кооператива в Гартфорд, Коннектикат

МАЄ ВІДКРИТУ ПОЗИЦІЮ НА

ЗАСТУПНИКА УПРАВЛІТЕЛЯ/КНИГОВОДА

Побажані кваліфікації: Знання книговодства (accounting) Знання української і англійської мов Гармонійне персональне відношення

Медичне забезпечення, пенсійний план і інші бонуси. Платня після умови зв'язу з кваліфікаціями. Просимо вислати резюме до:

Z. BALABAN Ukrainian Selfreliance Hartford FCU 961 Wethersfield Avenue, Hartford, CT 06114 Tel.: (203) 296-4714

Листопадове Свято в Глен Спей

Заходами Громадського комітету в Глен Спей, Н. Й., відзначено роковини Листопадового Зриву під гаслом „Силами стрільчої сили“.

Свято відкрила голова Відділу Союзу Українок Америки Ірена Кіндрачук. Вона підкреслила, що Листопадовий Зрив на галицькій землі навки залишиться в нашій історії як світла, багатородна подія. Січові Стрільці боролися за волю, та не було сили встояти перед переважаючим ворогом. Велику роль відігравала пісня, яка поривала і кликала молодь до бою, до перемоги. Співали „Сурма“ став настількию книжкою волевого патріота-українця. Вічна Слава поляглим героям!

Доповів виголосила Ярослав Гауэр, голова місцевого відділу ООМСУ. Задав він основні безсмертного співця галицької землі Івана Франка: „Та прийдє час і Ти вогнистим вогнем засяєш у Народів Волинь кохли... І глянєш, як хазяїн домовитий, по своїй хаті і по своїм полі“ а відтак згадав далі слова — прощорює Кобзаря: „Встане Україна...“ Подал історичні події, які породили і довели до Листопадового Зриву. Ця світла сторінка нашої історії показала, що завзята, бажання мати свою власну Державу сповнилася, коли замаяв синьо-жовтий прапор на Ратуші Львова, коли з'явилася звернення до населення Львова з історичними словами: „Волею українським ко народи утворилися Українська Держава...“ Сталося те, про що мріяли покоління. Листопад породив 22-го січня, коли було проголошено об'єднання в одну Самостійну і Соборну Державу-УНР. В цьому лежить немигуче всеукраїнське значення 1-го Листопада. За Самостійну Державу боролися Українські Січові Стрільці, Армія УНР, УГА, Карпатська Січ, УПА, і Українська Дивізія

Вірш „Листопадовий Зрив“ виконала Людмила Гайдар. Оформив сцену мистець Зенон Голубець.

Людмила Гайдар

Мистецький хор, диригент якого є довіді роки. Оспі Гайдар, виконав пісні „Гей у лузі“, „Тим, що впади“, „Гей волинськими шляхами“. Музичний супровід Герті Грінак. Поетично-поезія „Салют герою“ виконав ансамбль „Делеки“ „Вазуку стрільчих пісень“, „Марш війська України“, „Там десь далеко на Волині“. Вперше був виконаний „Марш війська України“, слова Д. Павлича, музика Володимира Мазара. Керівник ансамблю Ярослав Гауэр, супровід на бандурі В. Мазар.

Вірш „Листопадовий Зрив“ виконала Людмила Гайдар. Оформив сцену мистець Зенон Голубець.

Людмила Гайдар

НОВОБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон гостро скритикував тих жінок-активісток, які нахилилися на нього в пресі з лайкою за те, що він надто повільно виповнює свою передвибірчу обіцянку — призначення жінок на становища у своєму кабінеті. Він уважав, що ті жінки роблять йому такі закиди, не дивляться на цілість і потребу відповідних кандидатів, а керуються бажанням заповнення уявних квот.

Струтинський, Василь:

ТАЄМНИЦЯ КВІТЦЯНОГО МІСТА

ОПОВІДАННЯ, КАЗКИ, ВІРШІ, ЗАГАДКИ Для молодшого шкільного віку Художник Олександр Кошаль Редактор Володимир Сапон

Видання „Десна“, 1992, Чернівці, стор. 48. Ціна 3.00 дол.

Можна набувати в книгарні Свобода. Мешканці стеїту Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% продавного податку.

НАСТУПНО ВІДПРАВЛЕННЯ ПАЧОК: 23 ГРУДНЯ І 12 СІЧНЯ

ШВИДКА ДОСТАВА ПРЯМО В РУКИ ОДЕРЖУВАН НА УКРАЇНІ \$1.65 за фунт і дешевше - 5% знижка для організації ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ - двомовити до Опени:

201.340.1260

ТрансУкраїна TransUkraine Shipping Services

Через моря та океани, До Ваших рідних та близьких, Пакунки, вислані в „ОКСАНІ“, Доходять в термінах швидких!

Пропонуємо для Вашого замовлення готові пакунки з американськими харчами та товарами:

М'ясо свинячкове (Luncheon Meat) 24 шт.	22.5 Lb	М'ясо 25 Lb	Салати-пеннерони 12 шт.	27 Lb
Вара 24 шт.		Риба 20 Lb	Вара \$120.00	
\$ 65.00		Цукор 20 Lb	Свинячкове м'ясо 12 Oz	
Порошок до приправ 7 Lb		Макарони 5 Lb	Тверда салами 1 Lb	
Ріпинка для приправ 2 Q		Сіль 2 Lb	Шинка 1 Lb	
Шампунь для посуду 22 Fl Oz		Вара 75 Lb	Сардини в томаті 12 Oz	
Порошок саїтангій 15 Lb		\$ 98.00	Волошки 12 Oz	
Шампунь 1 Q		Шинка 7.5 Lb	Макарони 5 Lb	
Мило 14 шт.		Волошки 3 Lb	Горішок зелений 1 Q	
Туалетний папір 6 шт.		Паріки курчі 1 Lb	Олія рослинна 1 Q	
Жіночі пакети 24 шт.		Тверда салами 3 Lb	Суше молоко 2 Lb	
Крем для гоління 11 Oz		Курчі булдуїни 24 шт.	Кава 08 Oz	
Смалець для гоління 20 Fl Oz		Сардини в томаті 3 Lb	Какао 08 Oz	
Зубна паста 2 шт.		Гриця 15 Lb	Чай 10 Oz	
Вара 29 Lb		Вара 32 Lb	Вара 24 Lb	
\$ 94.00		\$ 89.00	\$ 79.00	

При замовленні трьох чи більше пакунків, ми вислаємо БЕЗКОШТОВНО Вашій родині пачку за \$ 8.00.

ОКСАНА Int'l Trade, Inc. TEL: (908) 925-0717 1111 East Elizabeth Avenue, Linden NJ 07036

Можливо...

(Закінчення зі стор. 2)

коли не було наміру дати Україні автономію на базі справжньої федерації. Тенер, коли українці проголосили такою більшістю за волю незалежності, лідери Росії не можуть уявити нічого зрозуміти, щоб втримати Союз. Російські патріоти відчували тільки імпульс не розчарування, і мусьти погодитися з тим, що їм треба жити без Києва, який вони вважають колючкою російської культури. Єдина альтернатива для російських патріотів — напасти на Україну, а це була б ледве чи практична пропозиція...

Лягувер говорить більше про правду в наслідок розпаду імперії. Німці, японці, використовували свої імперські заціли. Але вони програли збройну війну. І в них не було почуття місці у відношенні до під'єрених народів. А таке почуття глибоко закоринено у росіяни. Вони не усвідомлюють собі того, що тит близько 30 мільйонів росія, які опинилися нині в межах колишніх підколоніальних республік — це колоніати. У них глибоке почуття обов'язку як не „визволити їх, та всім способами боронити. В цих умовах росіяни готові діяти нерационально, і в тому небезпечно. В додатку: трішні Російська федерація. Всякі акції і чечені готувати проголошувати повну незалежність, бо коли мовчання і туркмени не чинять, то чому ж не вони? А що варто Росії без багатств Сибіру? В цих обставинах націоналісти й комуністи знаходять спільну мову, а це відкриває дорогу до безумства!

Вірш „Листопадовий Зрив“ виконала Людмила Гайдар.

Оформив сцену мистець Зенон Голубець.

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

Людмила Гайдар

НОВЕ ВИДАННЯ „УКРАЇНА“

— КНИГА-АЛЬБОМ ІСТОРІЇ ТА МИСТЕЦТВА

Ціна 45 дол.

Книга-альбом великого формату, з твердою обкладинкою, гарно оформлена, лускосою видана. Містить понад 450 кольорових знімків, тексти англійською мовою. Автор книги-альбому ПЕТРО КАРДІШ об'їздив Україну, побував у 70 містах і селах, зробив понад дві тисячі фотографій. Книга це паспорт української землі, невиміру краса нашого народу, яка викликає любов і гордість за нашу землю. Видання відображає сучасну дійсність, стародавню культуру наших предків, історію наших борець-героїв за свободу, до останніх днів створення демократичної сні в Україні.

Книжку можна набути в усіх наших книгарнях, тек можна ще набути попереднє видання альбому „УКРАЇНА й УКРАЇНЦІ“. Звертається до представників.

UKRAINSKA KNYHARNIA 4340 Bernice St., Warren, Mich., 48091, U.S.A. tel.: (313) 754-0576 ARKA LTD.

575 Queen St. W., Toronto, Ont., M5V 2B6, Canada

У видавництва „ФОРТУНА“ можна набути книжки, портрети, картки. Звертається за каталогом.

„FORTUNA“ 74 Snell Gr., Oak Park, Vic. 3046, Australia

Професійно зроблений документальний фільм про визвольні змагання українського народу (англійською мовою, 62 хв, VHS, кольоровий)

УКРАЇНА ТРЕТІЙ ШЛЯХ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Автор і продюсер — Леда Дмитрих

Придбайте копію тих зворушливих, історичних моментів національного і політичного відродження України!

Знаменитий Різдвяний дарунок вашій родині! Замовлення в ЗСА безкоштовним телефоном:

1-800-383-9100 \$35.00 (включно \$4.50)

Тел. Klen Co. P.O. 636 Santa Monica, CA 90406-0636 (310) 289-3282

В Канаді: (416) 860-3424 (в день) (416) 826-5649 (веч.)

ORIGINAL 9 FIRST DAY COVERS FROM UKRAINE

UKRAINE POST Offers Special Christmas package

Number of packages ordered

\$24.00 per package. Total \$

Please include cheque with order, payable to Canadian Bank Note Company, Limited. No C.O.D.'s. Send original or copy of order form.

FROM: (Please Print)

Name: Address: City: Prov./State: Code:

YOUR PURCHASE OF THESE STAMPS SUPPORTS UKRAINE POST

SEND TO: Canadian Bank Note Company, Limited Ukrainian Philatelic Division 145 Richmond Road Ottawa, Ontario K1Z 1A1

„Російські націоналісти твердять, що націоналізм, шовінізм і патріотизм — синоніми, — каже Лягувер. Можуть такі настанови при вести до фашизму?“ — запитує автор. Він сумнівається. Память про Гітлера і Сталіна засвіла. Але до авторитаризму шлях відкритий. Автор поділяє причини, які, однак, створюють підґрунтя для російського фашизму, а це: по-перше, припинення в наслідок розпаду СССР агресивності супроти колишніх російських публік для охорони мільйонів росіян, що там живуть, важка економічна ситуація й упередження до економічних реформ; безсилля владі проти злочинців і зломання всякої законності; недостатка демократичної традиції; закоринено в народі психологічне підданство владі сильної руки та, найголовніше, недостатка всякого досвіду з практикою демократії. Лягувер приходить до висновку, що в нинішній Росії нема підґрунтя для диктатури фашистського зраку, але немає і підставову СССР, що нинішні можливості вирити в Росії демократію. Автор такого висновку виразно не робить, але, слідуючи за ходом його думок, треба признати, що він уважав, що нині для Росії єдиний шлях — це популістичний авторитаризм під таким популярним слером, яким міг би стати Сібіру. А він — демократ по душі, людина, яка не посягає по владу, а перебирає на себе тягар під тиском обставин. Коли взяти до уваги ситуацію після останнього Конгресу Депутатів, тимової послатки питання, чому Слімчін не перешкодиш перед Конгресом? Він таки вірить у побуду демократії в Росії! Нам тільки бажати, щоб в тій вірі він втримався і переборів противництва як і як противники накопичені. Бо горе Україні, якщо він заламається.

РОЗПУК

Пощуку ІВАНА РАДЧИЧ/ та ІВАНА ШИМАТ/ народжених в селі Кравенке, Чортківський р-н, Тернопільська обл., Україна. Телефонувати (колект) (303) 427-0684, питати за Іваном Марк — Ivan Mark, 8318 Oakwood St. Westminster, CO, 80303

НА РІЗДВІНІ СВЯТА: КУТКА, МАК, ГРИС, СВЯТІЛНИК КАРТОЧКИ, КОЛІДИ (касетні — платівки), ВИСЛАЄМО ПОШТОЮ.

Пощуку ІВАНА РАДЧИЧ/ та ІВАНА ШИМАТ/ народжених в селі Кравенке, Чортківський р-н, Тернопільська обл., Україна. Телефонувати (колект) (303) 427-0684, питати за Іваном Марк — Ivan Mark, 8318 Oakwood St. Westminster, CO, 80303

„WINDOW CLEANING — ROUTE“

Long established. All stores. No bell, no leader work. Upper Manhattan, N.Y. Looking to retire.

Tel.: (212) 601-4510

● P I Z Z E ●

Пощуку ІВАНА РАДЧИЧ/ та ІВАНА ШИМАТ/ народжених в селі Кравенке, Чортківський р-н, Тернопільська обл., Україна. Телефонувати (колект) (303) 427-0684, питати за Іваном Марк — Ivan Mark, 8318 Oakwood St. Westminster, CO, 80303

● F U N E R A L D I R E C T O R S ●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похороном в БРОКН БРОУН, NY, NEW YORK і околицях. ЛУІС НАЙГРО — директор Родина ДИМТРИХ

Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, NY 10009 (212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED Обслуга ШИМАТ/ ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похороном на цвинтарі в Бавнд Бору і перепохованнями в інших Останків в різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME 1400 Buywood Avenue (corner Stanley Ter.) UNION, N.J. 07083 (908) 964-4722 (908) 375-5555